

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

An cognitio Dei donorum in se repugnet Humilitati, & sit vitanda. C. VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78809](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78809)

aliquid cernitur ab auctore mundi, grauius inde iudicatur. Cui enim augentur dona, rationes etiam crescunt donorum. Tandem ergo esse humilior atque ad feruendum Deo promptior quisque debet ex munere, quando se obligatiorem esse conspiciat in reddenda ratione. Secundò, titulo securitatis, ut tua sanctitas sit firmior: firmitatem autem præcipue humilitas præstat, quæ vocatur à Sanctis fundamentum virtutum, quod quantum profundius est, eo est firmitus adificium. Ideò monet S. Augustinus serm. 10. de verbis Domini: Magnus esse vir à minimo incipe. Cogitas magnam fabricam construere celsitudinis: de fundamento prius cogita humilitatis: & quantum quisque vult & disponit superimponere nolem adificij, quantum erit maius adificium, tantò altius sedit fundamentum. Et fabrica quidem, cum constructur, in supra confurgit, qui autem sedit fundamentum ad ima deprimitur. Ergo & fabrica ante celsitudinem humiliatur, & fastigium post humilitationem erigitur. Hæc tibi. Plura alia ad nos alii postponendos motiua, capite sequenti §. Notandum secundò inuenies.

Praxis autem huius actus humilitatis hæc esse potest sæpè in die, præsertim matutino tempore post somnum, & alias pijs exercitationibus expeditas, vel in medio earum, iterum in meridie post Salutationem Angelicam, & vesperi antequàm eas cubitum hos Actus elicies:

Sanctissime & dilectissime Domine Deus & Pater meus, in vnione meritorum D.N. Iesu Christi, peto à te, ut per gratiam, & merita, quæ apud te habent incolæ huius Ciuitatis, & Prouincie, ac Regni, & totius mundi (quibus in spiritu me sustinere, tanquam pavimentum eorum, cupiens ab illis calcari & deprimi) miserere, & benedicas mihi omnimodâ tuâ benedictione celestium & in secula. Amen.

Item excita in te aliquoties in die desiderium, ut contemneris ab alijs, præsertim à Superioribus, & postonaribus alijs.

In occasionibus verò contemptus tui, & dum videbis, vel audies, alios te inferiores, & uti tuo amori proprio videbitur, minoribus talentis & meritis, quàm in te sint, præditos, promoueri ad altiora & speciosiora, te neglecto & postposito, gaudeas, & ita semper tractari cupias, & magis ac magis te negligi & vilipendi, ac alijs postponi desideres, purè propter Deum, ut hoc tui vilipendio, & contemptu quàm maximè Deum exhilares & glorifices, & quodammodò propter eius amorem annihileris etiuiliter in conspectu hominum.

CAPVT SEXTVM.

An cognitio Dei donorum repugnet humilitati? & an vitanda sit?

86. **Q**uoad cognitionem sui, quam debet necessario habere, de suâ vilitate, quam ha-

bet ex se quilibet, qui humilis vult esse, aliqua notanda sunt.

Notandum est primò: Non esse contra humilitatem cognoscere in se Dei dona, etiam maxima, etiam miraculosa, & ob quæ alij hominem pro sancto aliquem venerantur, imò pro fus omnia Dei dona, quæ Deus alicui conferret, in altissimo omnium virtutum, & summæ perfectionis gradu, qui in hac vitâ haberi posset.

Instituto dissertationem hac de re, quia ante multos annos, incidi in quendam Religiosum, valdè prudentem, spiritualem, mortificatum, & doctum, & multorum annorum præcipuis in suo Ordine muneribus, etiam regendi alios, perfectum, & in magnâ apud homines opinione existentem, & innumerorum, ut ita dicam, hominum, in rebus conscientie ac spiritualibus Magistrum & Directorem primarium, apud omnes in maximâ virtutis, prudentie, & experientie, rerumque spiritualium opinione, Hunc, inquam, tantum virum (prius etiam mortuum) inueni in hac opinione mordicus fixum: Quod sit contra humilitatem, cognoscere in se Dei dona, præter communia multis, qualia sunt, Fides in Christum, & alia Fidei mysteria, vocatio ad sacerdotium, vel Ordinem aliquem Religiosum, & his similia. Contraria tamen sententia certissima est, & sine temeritate magnâ negari non potest, & sic probatur à me

Primò ex Scripturâ, ex illis Apostoli verbis 1. Cor. 2. v. 12. Nos autem non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo est, ut sciamus quæ à Deo donata sunt nobis. At, qui scit Dei dona in se, cognoscit ea; ergo debemus ea, saltem possumus, agnoscere, hortante Apostolo.

Secundò, idem probatur exemplo Christi Domini, quia is, & scientiâ Diuinâ, & beatâ, & infusa cognoscebat Dei dona in se perfectiùs quàm vllus homo, ob maiorem perfectionem scientiarum variarum, quas in se habuit. Et tamen erat humillimus. Ergo non repugnat humilitati cognoscere in se Dei dona.

Tertio, idem ratione probatur: Vult Deus nos esse gratos, & gratias ei agere pro omnibus beneficijs & ob illa eum amare. Atqui nullus potest seriò gratias agere, & amare Deum, pro beneficijs quæ non cognoscit. Ergo cognoscenda sunt. Et quia vna virtus est connexa alteri, & sine alijs non potest esse perfecta, uti est communis doctrina SS. Patrum & S. Thomæ 1. 2. q. 65. a. 1. ideò cognitæ virtutes, nobis à Deo datæ, excitant nos ad gratias agendas Deo, pro illis, & nihilominus occasione virtutum, in nobis à Deo nobis datarum, & nostrâ indignitate, humiliamus nos Deo, tanquam indigni illis virtutibus. Ad quod propositum conducit præclara sententia S. Theodori Studitæ dicentis serm. 83. *Tantum in nos clementis Dei beneficium est.*

*tantag, liberalitas, vt periculum fit, ne bonorum igno-
ratione iniuriam beneficio faciamus.*

Quarto probatur exemplis Sanctorum, qui dona Dei etiam miraculosa, agnoscebant in se (hac enim maxime possunt esse occasio cogitationum & affectuum contrariorum humilitati) & agnoscebant ea sine peccato & imperfectio-
ne. Imò quandoque eorum agnitio & commem-
oratio, facta coram Deo, placuit Deo, & sic ea commemorantibus profuit.

Porro, vt omittam alia huius rei exempla in sacris litteris expressa, quæ commemorabo infra c. 10. in quo demonstrabo non tantum in se cognoscere, sed etiam aliis manifestare eximia Dei dona, non esse contra humilitatem, hoc loco pauca talia exempla adferam de sola cogitatione Dei donorum.

In primis celebre est illud Ezechie Regis sanctissimi, qui cum cognosceret bonum animæ suæ statum, magnis virtutibus plenum, non dubitauit hoc ipsam coram Deo commemorare, & eius commemoratione flectere cor Diuinum ad concedendam sibi, quæ indigebat, sanitatem: *Obsecro Domine, memento, quæso, quomodo ambulauerim coram te in veritate, & in corde perfecto, & quod bonum est in oculis tuis fecerim.*

Quæ verba ad eruditionem nostri non in vno tantum loco Spiritus sanctus in Scripturâ extare voluit, sed in duobus lib. 2. Paralip. 32. 49. & Isai. 38. 3.

Placuisse autem Deo hanc Ezechie orationem, cognitione donorum ei concessorum imbutam, patet ex tribus: Primò, quia statim finita hac oratione, a Deo exauditus est, & sanitatem optatam recepit. Secundò, quia in signum exauditionis miraculosum solis vel solaris radij regressum aspexit, vti in iisdem Scripturâ locis narratur. Tertio, quia a Spiritu sancto mirificè eius vita commendata est, 4. Regum. 18. 3. inter alia: quod adhæserit Domino, & non recesserit à vestigijs eius, feceritque mandata eius, quæ præceperat Dominus Moyse. Vnde erat Dominus cum eo, & in cunctis, ad quæ procedebat, sapienter se agebat. Quibus laudibus accesserunt eiusdem laudes admirabiles 2. Paralip. 31. vers. 20. 21.

Simili modo ferè omnes alij Sancti, quorum Vitæ legimus, omnia illa Dei dona, quæ vel Superioribus aut Confessariis, vel familiaribus suis patefecerunt, & quæ non nisi ab ipsis solis sciri & narrari poterant, quippe interna & occulta, & nullo externo signo patefacta, necessario prius in se cognouerant, & tamen humillimi fuerunt. Commemorabo aliqua vtique huiusmodi exempla.

S. Ioannes, Abbas laudatus à S. Hieronymo, & S. Augustino, & alijs, & in Martyrologio Romano 27. Mart. positus, ibique *magne Sanctitatis vi & prophetico Spiritu plenus* appellatus, agnoscebat in se hoc donum, quod apud illum, in-

quit Rufinus ei familiaris, ita habebatur, vt magis hoc illorum qui percontabantur, quam suis meritis adscriberet. Dicebat enim non pro se hoc, sed pro illis qui audiunt à Domino pronuntari. Eadem si ceteritate, vxori cuiusdam Tribuni militum se videre cupienti, potestatem non fecit, et si valde à Tribuno rogatus, tamen tam fidem quam importunitatem eius aspiciens, Vade, inquit, videbit me conuicta hac nocte, non tamen venit hic, sed in domo sua atque in lecto suo manebit. Et ita contigit, & scribitur quoque à S. Augustino lib. de curâ pro mortuis cap. 16.

Hoc mirabilis est quod de humillimo S. Antonio scribitur in vitis Patrum L. 5. libel. 17. nu. 3. Rosveydus p. 632. 3. Abbas Ammon de loco Nitriensis, venit ad Abbatem Antonium, & dixit ei: Vade, quia maiorem laborem, quam tu sustines, quomodo nomen tuum magnificum est in hominibus super me: Et dixit ei B. Antonius: Quoniam & ego diligo Deum plus quam tu.

S. Romanus Abbas, teste S. Gregorio Turonensi in Vitis PP. c. 1. fin. Cum Lupicino Abbati fratri suo germano dixisset: Dic mihi, in quali monasterio vis tibi parari sepulchrum, vt simul quiescamus: qui ait: Non potest fieri vt ego in Monasterio sepulchrum habeam, à quo mulierum accessus arceatur. Nosti enim, quid mihi indigno, & non merenti, Dominus Deus meus gratiam tribuit curationum, multaq; per impositionem manus mee ac virtutem crucis Dominiæ aduersis languoribus sint crepti. Erit autem concursus ad tumulum meum si ab hac luce migrauero. Idcirco, eminus à Monasterio in monte paruo sepultus est, super cuius deinceps sepulchrum magnum templum adificatum est. In quod ingens frequentia populis diebus singulis accurrit. Multæ enim virtutes ibi in Dei nomine ostenduntur. Nam & cæci lumen, & surdi auditum, & paralytici gressum plerumq; recipiunt. Ita hic S. Romanus, non tantum viuens gratiam curationum in se agnouit, sed etiam eam post mortem suam habiturum corpus prædixit. Quod alios quoque Sanctos de suis post mortem miraculis futuris, prædixisse historię Ecclesiasticæ testantur.

S. Gutlacus Confessor: Surius 11. April. Cum ad eius iussum hirundines & cetera aues eremi, pisces etiam stagni alacriter ad eum accederent, & fera ac siluestres animantes mansuescerent, & vir quidam ab illo sciscitaretur, vnde esset tanta illarum animi confidentia & intrepida apud ipsum habitatio, respondit: Qui toto corde fugie consortia hominum, ei non solum fera & volucres, sed cetera quoque omnia solatio sum; atque insuper nunquam ei blanda deerit consolatio Angelorum. Agnouit ergo se ex toto corde fugisse consortia hominum, & ita promeruisse apud Deum auium & feratum ad se accessum.

S. Catharina Senensis moriens, inter alia monita, quæ suis filiis & filiabus spiritalibus reliquit, fuit de charitate & concordia, quam si seruarent, promissit se illis impetraturam tantam abun-

abundantiam Spiritus & gratiæ, quantam ipsa largè receperat, bonitate Sponsi sui, vt scribit B. Raymundus & Catharinus in eius vitâ l. 3. c. 23. De S. Bernardo in eius vitâ sic scribitur: *Cum viri sancti signa magis magisq; crebrescerent & multiplicarentur in dies, non praterendum, quidnam ipse inter hæc animi gereret, qui à Christo humilitatem cordis & mansuetudinem didicisset. Disputans enim secum in cogitationibus suis, & ex ipsa demum locutus abundantia cordis sui, domesticis sibi, religiosis quibusdam Fratribus aiebat: Plurimum miror, quidnam sibi hæc miracula velint, aut quid visum sit Deo talia astitare per talem. Nil mihi videor in sacris paginis super hoc genere legisse signorū. Si quidem facta sunt aliquando signa per sanctos homines & perfectos, facta sunt & per fctos; ego mihi nec perfectionis conficius sum, nec fctioris. Scio enim Sanctorum mihi non suppetere merita, quæ miraculis illustrentur, confido autem nec ad eorum sortem me pertinere, qui virtutes multas in nomine Domini operantur & à Domino ignorantur. Hæc & huiusmodi crebrius secretinuscule cum viris spiritualibus conferebat. Nouissimè vero opportunum sibi met visus exitum reperisse; Scio, inquit, huiusmodi signa, non ad sanctitatem vnius, sed ad multorum spectare salutem, & Deum in homine, per quem talia operentur, non tam perfectionem considerare, quam opinionem, vt in eo commendet hominibus, quæ illi creditur inesse, virtutem. Neque enim pro eis fiunt hæc, per quos fiunt, sed pro eis magis, qui vident illa vel sciunt. Nec eo sine per eos ista Dominus operatur, vt ipsos probeet ceteris sanctiores, sed vt ceteros magis amatores & amulatores faciat sanctitatis.*

Leo decimus in Bullâ Canonizat. S. Francisci de Paula, refert, cum quidam Cubicularius Põtificis, exploraturus virtutem Francisci, eum inuiferet, Franciscum ardentes prunas, absque læsione, manibus arripuisse & dixisse: *Qui perfectò corde Domino seruiunt, omnia illis creata obtemperant. Agnoui ergo fe perfectò corde Domino seruire, quia etiam ignis, eum non lædendo, ei seruiuit. Similia ex simili occasione dixit noster P. Ioseph. Anchieta pag. 179. vitæ seu lib. 2. §. vlt.*

S. P. Ignatius præsentem diem cum hesterno confers, & cum profectu profectum, longius se quotidie progressum, & altioribus inflammatum studiis in dies reperiebat; teste Ribadencir. in eius Vitâ l. 3. c. 1.

Idem Iacobo Layni aliquoties dixit in Diuinis rebus habere se passiuè magis quam actiuè, qui supremus gradus ab his traditur ac perfectissimus, qui de contemplandi ratione scripserunt. ibid.

Idem dicebat persuaderi sibi non posse, hæc duo simul coniuncta, in vilo hominum tam valde reperiri, quam in se, vt in Deum videlicet esset quis ingratus, & à Deo tam multa tamq; magna quotidie beneficia acciperet.

Idem per multos annos, antequam è vitâ decederet, nullam inanis gloriæ cogitationem habuit, nullumque vitium dicebat minus extimescere, quam vanitatis & gloriæ inanis. c. 3. ibid.

Idem aded magnam de Sanctis opinionem habuit, vt ea quæ de ipsis scripta leguntur, minor illorum virtute diceret, & addebat se donia cum nullo Sanctorum sibi diuinitus data commutatutum, si ipsi nihil plus habuissent, quam id, quod de illis scribitur, & in eorum vitis habetur. Hoc legi in vitâ B. Patris manu scriptâ quæ asseruatur in Archiuio Romano.

S. Teresa, vt scribit in eius vitâ noster P. Ribera libr. 4. c. 14. dicebat ad confidentiam magnam, quam erga Deum habebat, se valde adiutam, cognitione magnorum donorum Dei sibi factorum; quæ nisi cognouisset, non suscepisset magna opera pro Dei gloriâ. Deinde hæc subdit, dicere eam solitam: *falsam esse humilitatem, non agnoscere in se Dei dona. Et impossibile esse habere animum ad res arduas pro Deo patrandas, si non cognoscantur fauores Dei, quibus nos prosequitur, quibus nobis dat fortitudinem, perditam peccatis nostris. Quod etiam ipsamet scribit in vitâ suâ capite 10. Verum dixit S. Teresa: quia, vt ait S. Ioan. Climacus gr. 30. Spem parit Diuinorum munerum experimentum. Nam qui hæc expertus non est, non sine hesitatione prestat.*

Magni autem ponderis esse debet huius Sanctæ iudicium, quia eius spiritus, tanquam securus & communis, fuit approbatus à præcipuis Patribus Societatis & aliorum Ordinum, à P. Araoz, P. Borgia aliisque; quos P. Ribera commemorat in eius vitâ libr. 1. cap. 9. to. & libr. 4. cap. 7. & Frater Ioannes à Iesu Maria libr. 4. cap. 5.

Quæ de re differens B. Franciscus de Sales Episcopus Geneuensis, magnus nostræ Societatis amicus, & patronus, eximius Dei donis illustris, & miraculotum gloriâ, in vitâ & post mortem clarus, in Introductione ad veram deuotionem 3. parte c. 5. sic ait. *Multi nolunt, & non audent considerare gratias particulares, sibi factas à Deo, ob metum vana gloriæ, & complacentiæ, quæ in re verè decipiuntur. Cum enim, vt ait Magnus Doctar Angelicus, verus modus attendendi ad amorem Dei, sit consideratio eius beneficiorum, quantò magis ea cognoscemus, tantò magis eum amabimus: & cum beneficia particularia moueant magis quam communia, ista magis attendè sunt consideranda. Certè nulla res nos potest tantum humiliare, ante misericordiam Dei, quantum multitudo eius beneficiorum. Non oportet timere, vt cognitio eius, quod posuit in nobis, nos inflat, dummodò attendamus quicquid boni in nobis est, non esse à nobis. Nunquid multi desinunt esse bestie, turpes & fatide, quia pretiosas res portant & odoriferas à Principe impostas? &c.*

Sic B. Frater noster Alphonsus Rodriguez, vt habetur in processu informatiõis pro eius Canonizatione fol. 173. dans rationem suæ conficientiæ P. Ioanni Torres Reçtori suo, sic de se ait in tertiâ personâ: *Sucesserunt isti persona res quas mundus canonizat & magnificat, & tenet pro sanctitate, quales sunt visiones, reuelationes, donum*

prophetia vel miraculorum; & ista persona non reperit iudicio suo in hoc casum sanctitatis; quia sanctitas consistit in acquirendo multos & magnos labores, ex consuetudine interioribus; ad euacuandum cor vitii & plantandum in eo virtutes, in quibus consistit sanctitas. Ita etiam gratias gratis dadas in se vir humillimus cognoscebat sine praeiudicio sanctitatis. Denique de Sanctis vniuersè differens B. Laurentius Lustinianus in faelic. amot. c. 5. col. 8. ait: Eorum mentes qui sanctorum gratiam consequuntur, quotiescunque agunt talia, humilitate secundantur & gaudio: Gaudio pro adepto munere, afficientiumque profectu. Humilitate autem, eam sacro erudiri eloquio tacite cogitant intra se, prophetia atque facientium dona miraculorum electis ac reprobis esse posse communia. Et alibi, Omnes, inquit, qui ambulam in veritate, & Deo in cordis simplicitate famulantur, non propriam ex eis, quae laudabiliter agunt, quarunt gloriam, sed Conditoris sui, de cuius vique munere agnoscunt se irreprensibiliter viuere. Homo quippe boni instrumentum est operis, artifex autem est solus Deus.

Quintò probatur autoritate Sanctorum.

S. Augustinus l. de bono viduit. c. 16. Dona Dei, inquit, quanto magis nosti, tanto magis es de eisdem donis beata. Imò aliter non es beata, nisi quod habes, noueris à quo habes.

S. Thomas 2. 2. q. 161. a. 3. in corp. Illi, inquit, qui dona Dei participant, cognoscunt ea se habere secundum illud 1. Cor. 2. Vt sciamus quae à Deo donata sunt nobis, & idè absque praeiudicio humilitatis, possunt dona, quae ipsi acceperunt, praefere donis Dei, quae aliis apparent collata.

S. Gregorius l. 4. in 1. Reg. ad c. 18. Bona nostra, & ignorare sapienter, & scire aliquando vultus debemus Ignoranda quidem sunt, ne infirmis nobis elationem praebant, sed à perfectioribus scienda sunt, ut per deuotionem crescant.

Quintò S. Bernardus serm. 3. de Annunt. fin. inter impedimenta Diuinae gratiae, & inter effectus tepiditatis ponit: quod nimis sciamus ea, quae à Deo donata sunt nobis, in deuoti pariter & ingrati. Et serm. 1. de alit. & basit. cordis, Non magno opere, inquit, cogites, quae tibi videris habere, nisi forte interdum, ut gratias agere possis. & te noueris debitorem ei, qui dedit; seu gratia consolationis, cum id necesse fuerit, ne qualibet ex causa tristior fias. Et ser. 15. in Plal. 90. Onus beneficiorum Dei, est dulce onus, sed ei, qui sentit, ei qui experitur. Alioquin si non inuenias, si non aduertas, graue omnino, & periculosum.

His adiungi possunt; Inprimis P. Iacobus Laynez secundus nostrae Societatis Praepositus Generalis scribens Viennam Anno 1562. 18. Decemb. Non puto, inquit, Deo gratum esse, ut humilitas cognitionem Dei donorum impediatur, tunc enim non vera esset humilitas, sed pusillanimitas.

Patris quoque Balthazaris Alvarez eadem, hac de re, fuit sententia, quae S. Thomae, & S. Gregorij, quam confirmabat autoritate Pauli Apostoli 1. Cor. 2. supra à nobis citatà, quemadmodum de eferibit P. Ludouicus de Ponte

cus, vità c. 41. p. 18. 4. Huiusmodi inquit, & quoscunque alios defectus in tenentibus modum hinc orationis obseruatos non ab ipso modo, sed ab imbecillitate indistinctione, aut imperfectione ipsius orantis (qui corrigi & emendari debet prouenire, non autem propterea modum ipsum esse damnandum. Nam similes defectus accidere solent vrentibus ratiocinatione, & interdum quidem maiores, nam & ibi facile oritur vanitas ex praclarà aliquà in ratiocinando inuentione, non tamen propterea quod vnus aut plures abutantur aliquo mentalis orationis modo, ille censendus est malus aut deferendus. Nam etiam tunc ipsae meditationes & Sacramentorum frequentia, esse omittere, propterea quod aliqui us abutantur, aut potius propter defectus in earum vsu admissos: Ex quo fit, quòd si Superiores, aut qui tales orantes dirigunt, eum orandi modum prohiberent, illi censerentur rei, nisi tali prohibitioni parerent. & tamen nisi probationis causa, non possent Superiores tunc conscientia, & talem prohibitionem facere, cum & ipsi teneantur animas per viam Spiritus dirigere, per quam illis Deus dicit, & illi proficiunt, & multi Sancti eam tenuerunt, & tenent, ut praedictum est, quamdiu tamen Superiores id non prohibuerint, non erunt illi rei, si eo modo vrantur, aut existimant, se posse iudicium ferre de rebus spiritualibus, quae ipsa experientia melius didicerunt, quam qui talem experientiam non habent. Quemadmodum non est damnandus Irregularis, propterea quòd existimet, se melius posse iudicium ferre de rebus, quarum notitiam suo labore & studio comparauit, quam qui tali studio nunquam incubuit. Neque est contra humilitatem Dei, quòd quis eius dona cognoscat, ut ait Apostolus 1. Cor. 2. Nos non spiritum huius mundi accepimus, sed spiritum qui ex Deo est, ut sciamus quae à Deo donata sunt nobis, &c.

Hoc ipsum docuit P. Ludouicus de Ponte, magnus vitae spiritualis Magister, miris Dei rarisque donis clarissimus, 1. parte Ducis Spirituales tr. 2. c. 8. Veniamus, inquit, nunc ad alteram propriae cognitionis partem, quae versatur circa bona, quae habemus, naturalia & supernaturalia, corporalia aut spiritualia ad quam ipsemet Deus, qui ea donauit, nos impellit iuxta illud apostoli: Nos non spiritum huius mundi accepimus, qui caecus est & fallax, sed spiritum qui ex Deo est, ut sciamus, quae à Deo donata sunt nobis. Haec enim cognitio, quae à tali spiritu procedit, non potest non esse utilis, imò aliquo modo est necessaria: nisi enim ea cognosceremus, quomodo Largiorem illorum diligeremus? quomodo gratos nos pro eis exhiberemus? quomodo studiosè conseruaremus? quomodo eis vteremur in obsequium eius, cuius illa sunt? quomodo in afflictionibus animique deiectionibus respiraremus, & siudiciam haberemus in rebus magnis voti compotes euadendi? Et quomodo Deum agnosceremus, ex donorum experientia, quae nobis largitur. Haec & similia commoda nobis cessarent nisi cognosceremus bona spiritualia, quae habemus, cum dixerit Sapiens Eccl. 20. Thesaurus inuisus, quam adfert vilitatem? Idem in vità P. Balthazaris Alvarez c. 41. pag. 485. Non est, inquit, contra humilitatem, quòd quis eius dona agnoscat, ut ait

Apostolus

de inst. & regimin. Prael. c. 12. col. 6.

1. Cor. 2. 11. *Apostolus: Nos non spiritum huius mundi accepimus, sed Spiritum, qui ex Deo est, ut sciamus, quæ à Deo donata sunt nobis. Est ergo Dei Spiritus, agnoscere in se Dei dona.*

Fr. Ioannes à Iesu Maria Carmelita Discalceatus, vir sanctus, & magnus vitæ spiritualis Magister, ut multa præclara eius Opuscula demonstrent, in quodam tractatu de 3. statibus, dub. 15. proposito sibi tali dubio: *Nam perfectis liceat interdum se perfectos esse agnoscere, idque sine ullo humilitatis detrimento? sic respondet: Respondet, fas id esse, idque fieri cum viâ quadam extraordinariâ, scilicet per reuelationem Dei (vri in S. Paulo contigit) tum viâ non adeo extraordinariâ, quando nimirum Dominus singulari quadam luce suâ communicatâ, mirabilem illos facit sui mutationem agnoscere, simul etiam lucem & gratiam iis communicat, quæ agnoscant, se omne illud, quod habent, bonum, non à se, sed à Diuinâ gratiâ habere, & agnoscant id, magno & intimo quodam humilitatis, gratitudinis, amoris sensu, ac timore quodam filiali, quo Diuinam Bonitatem vereantur offendere. Sunt nonnulli, inquit S. Ioannes Climacus gr. 25. qui tamen an modo supersint diffinire non possum, qui ex ipsis Dei muneribus quantumlibet in eis profecerint, semetipsos humiliant, seque indignos esse huiusmodi diuitiis existimant, sicq. afficiuntur tanquam debitis suis quotidie adiciant. Quando ergo S. Ioannes Climacus ait gr. 26. col. 13. *Cura sit nobis perpetua atque indefessa, ne tenuis quidem cogitatio ascendat in mentem nostram; quæ bonum nos vllum, vel minimum habere suggerat: intelligendus est, de bonis per naturam acquisitis, quæ non est sufficiens ad virtutum excellentiam comparandam sine Dei gratiâ. Alioquin initio illius capitis ait, ad discretionem pertinere incipientium & rudium etiam nondum perfectorum, veram suorum interiorum profectuum recognitionem.**

57. *Notandum est secundò. Cognitionem, quam S. Thomas 2. 2. q. 161. a. 2. (disputans ex professo, an humilitas magis consistat circa iudicium rationis, quàm circa appetitum) requirit ad humilitatem, ut per eam aliquis cognoscat, id in quo deficit à proportione eius, qui suam virtutem excedit & proprium defectum, & ut hæc cognitio sit directiua & moderatiua motus appetitus: hanc, inquam, cognitionem nostræ vilitatis, ad humiliandum nos coram Deo & hominibus prærequisitam, ex his capitibus peti posse.*

Primò. Quia quoad naturalia nihil sumus. Nam antequàm Deus creasset materiam primam, & animam nostram, nihil sumus, & his annihilatis ad nostrum naturale nihilum rediremus.

Secundò. Quia acceptâ à Deo nostrâ existentia & essentia corporis & animæ, & cum iis multiplicibus facultatibus, & viribus operandi per internas tres potentias animæ, & per quinque sensus, ac omnia membra corporis, nihil possemus operari & facere, nisi ad quodlibet

opus nostrum minimum accederet Dei specialis concursus, actionibus nostris singulis necessarius. Atque ita, sine hoc Dei, ut causa primæ & vniuersalis concursu, nihil profus possemus agere, ut etiam docetur in Physicâ, proinde vti ex nobis nihil sumus, ita per nos solos, qui ex nobis nihil sumus, nihil possumus efficere.

Tertio. Quoad res supernaturales multo magis nihil sumus, quia nec cogitare quidquam possumus conducens ad meritum, & gratiæ ac gloriæ consecutionem, sine speciali auxilio supernaturali gratiæ Dei supernaturalis, nobis ob Christi merita concedi solitæ, itaque ex nobis nil supernaturale possumus mereri: & ex nobis nullo bono digni sumus.

Quartò. Cùm autem in multis delinquamus omnes, ut dicitur Iac. 3. 2. & cùm peccata, etiam venialia, collata cum infinitâ Dei Maiestate & nostrâ vilitate naturali, & tot obligationibus nostris, quas habemus, ex donis multiplicibus naturæ & gloriæ, nobis diuinitus collatis & promissis, & adhuc perpetuo sine vllâ intermissione conferri solitis, quæ requirunt iure multiplici, ut abstineamus ab omni Diuini Numeris offensa, quæ quandam infinitatem in se habet, vti dicunt Theologi & Sancti; ideo meremur, ut Deus nos puniat cum quadam infinitate, si eius essemus capaces, ideoque meremur, ut à nobis auferat omnia bona, quæ dedit nobis, & nos repleat omni malo pœnali.

Quintò. Cùm ex nobis nihil sumus, ideoque nullas vires ex nobis habeamus, ad faciendum vllum opus naturale ac supernaturale, & ad superandas difficultates & tentationes indigemus Diuinæ dextræ auxilio, etiam ad frenandos & moderandos motus nostrarum passionum non sumus sufficientes, sed & ad hoc quoddam nihilum sumus.

Sextò. Cùm peccata nostra sint adeo frequentia, & pro conditione peccantium varia, cùm ea sint sædiota omni sæditate & spurcitia; etiam nos ob illa, sumus magis sædi, magis spurci, magis abominabiles, quàm quicquid inueniri possit, inter sublunares sæditates spurcissimum.

Septimò. Cùm omnes virtutes connexæ sint, vti docet S. Thomas 1. 2. q. 65. a. 1. & alij Theologi ac SS. Patres quos citant; & expressè Deus ipse S. Catharinæ dixit in Dial. c. 7. omnes virtutes à d. inuicem ligatas esse, & connexas quamuis maior sit in vno, quàm in altero: cùm ergo virtutes sint tam multæ, tu verò, vel nullam in tam alto gradu habeas, in quanto habebatur à Sanctis, vel multas alias non habeas, cum totâ plenitudine perfectionis ad eam spectantis, agnosce te longè abesse à perfectione.

Octauò. Cùm bonum sit ex integrâ causa, & malum ex singulis defectibus, ut ex S. Dionysio docet S. Thomas; cùm in te videas defectus plures, quàm in alio, saltem cognitione experimentalis, & cùm in te eos cognoscas esse voluntarios,

D d d 4 quod

quòd de alienis scire non potes, fortè enim in eis sunt primi motus, qui tibi, vel aliis, videntur voluntarij defectus: vnde sæpè etiam docti cõfitentur inuoluntarias distractiones & cogitationes, & tentationes: defectus autem in bonis aliorum non vides, vti in tuis; idèo te etiam ex hoc capite postponere debes omnibus alijs.

Nonò. Ignorantiã multarum rerum laboramus, cum culpã nostrã, tum sine culpã.

Decimò. Propensio nostra ad malum, & ex fomite innato, & ex habitibus prauis acquisitis, est magna materia humilitatis.

Vndecimò. Auerfio naturã corruptã à bono, & resistentia ac difficultas ad illud inchoandum, continuandum, & perficiendum, est occasio humilitatis.

Duodecimò. Inconstantia in benè cõceptis.

Decimotertiò. Tædium in bono, gustus in malis.

Decimoquartiò. Ingratitudo erga Deum, post tot beneficia.

Decimoquintò. Relapsus ad peccata deserta.

Decimosextò. quin etiam ipsos fauores, quòd sunt maiores, Sancti agnoscendos eos accipiunt tanquam præsidia, sine quibus ruerent in grauissimã scelera, & inde suam debilitatem maiorem ceteris colligunt, qui eis fauoribus carent, & sic se humiliãdo, alios sibi anteponunt. Cùm quaedam Nouitia quæretet à B. M. Magdalenã de Pazis quomodo tam de se vilem conceptũ haberet, cum se tot miris Dei fauoribus ornatam conspiceret? Respondit: (vti scribitur in eius vitã c. 134.) Scias filia, mi me Deus, singularibus fauoribus munuisset, & quasi retinisset, ego me præcipitassen in maximas Dei offensas, quæ fieri possent contra Diuinam Maiestatem. Vobis non fecit hoc Dominus, quia eius simplici voci obeditis, eique sine his fauoribus seruitis, & idèo ego sum miserabilior vobis omnibus. Eadem in suis raptibus declarauit modum, quo se reputabat esse causam omnium defectuum Monasterij, & omnium mundi peccatorum, & damnationis tot animarum. O, inquit, si ego fuisset in oratione seruens, intrã me collecta fuisset, & hac & illa fecissem! Deus me aliter illuminasset, quàm potuerit facere ob meos defectus: idèo ego adhibuissem illa media, ad impetrandum lumen illis animabus, per quod ad hunc miserum statum non deuenissent: & seruentiũ orassem pro peccatoribus, & pro placando Deo illis irato.

Ad humiliandum, inquit S. Bernardus ser. 36. in Cant. nihil anima inuenire viuaciũ, seu accommodatiũ potest, quàm si se in veritate inuenierit, tantum non dissimulet, non sit in spiritu eius dolus, statuat se ante faciem suam, nec se à se auertere abducatur &c. Nam quomodo non verè humiliabitur in hac verã cognitione sui, cùm se perceperit onerata peccatis, mole huius mortalis corporis aggregatam, terrenis intricatam curvis, carnalium desideriarum face infectam, cecam, curuam, infirmam, implicitam multis erroribus, expositam mille periculis, mille timoribus trepidam, mille difficultatibus anxiam, mille suspitionibus obnoxiam, mil-

le necessitatibus arumnosam, proclium ad vitia, imulidam ad virtutes. Vnde hinc iam extollentia oculorum: vnde leuare caput

Et ser. in illud Iob. In 6. tribulationibus liberabit te. Quid, inquit, in homine purum à maculã, immune à contagio poterit inueniri: Ab intus manat, de corde exit pestiferum virus, ac deinceps corpus occupat vniuersum, mentem desiderijs afficit, membra illucebris inficit. Inde pruritus aurium, oculorum petulantia, inde olfaciendi voluptas, inde in faucibus tam inordinata delectatio, inde in vniuerso corpore mollitici sensus. & libido perniciosa tangendi, inde intus in animã ebrietas illa desideriorum, & fornax quadam ambitionis, auaritiã, inuidiã, contumaciã, nequitia, & omnium denique vitiarum affectibus vehementer accensa &c. A plantã pedis vsque ad verticem non est sanitas in me: totum infecit concupiscentia, lex peccati in omnibus membris inuenitur, vndique per fenestras mors intrare contendit, & intus fomes totius nequitie periculosiũ sentit, crudelius malignatur.

Et B. Laurentius Iustinianus de perfectionis gradibus cap. 4. statum nostrum sic describit ex quo magna humiliandi nos materia colligitur: Intra nos, inquit, vigent concupiscentiã, bella geruntur, hebetatur mens, obnubilatur intellectus, cogitationes perturbant, consilia desunt, alternatur intentio, frigiditas affectus, deliberatio nutat, interdum quæ displicebant placent, & post paululum, quæ grata erant odio habentur, sicq. inferior homo tanquam nauis in medio pelagi constituta, diuersarum procellarum impulsionebus agitata, naufragioq. propinqua obtunditur, deprimitur, atollitur, & periclitatur. O quàm sæpè malignorum spirituum deceptionibus circumuenitur, blanditijs saluatur, sicutq. racionibus superatur!

Atque ex hoc primo gradu oritur, & cum eo coniunctum est, vt quis seipsum despiciat, vt sibi, suisq. viribus diffidat, vt se Diuinis donis indignum reputet, honorari non appetat, sed potius deprimi & contemni, Deo & hominibus subiici, & se inutilem reputare. Qui enim se iudicat omnium vilissimũ & pessimũ in materia virtutis, hæc omnia habet, quæ P. Aluarez de Paz recenset, inter distinctos gradus humilitatis to. 2. l. 4. p. 3. vel gradus à B. Iustiniano positos.

Notandum tertio, id quòd B. Angela de Fulgino, Deo dictante didicit, & scriptum reliquit c. 19. suæ vitæ, esse quandam humilitatem fallã, à verã humilitate & à superbã diuersam. Fallã enim, etsi ea ipsa menti suggerat, quæ suggerit vera humilitas, scilicet cognitionem, vel potius repræsentationem viuam, propriorum peccatorum & defectuum, non minorem, quàm faciat vera humilitas, tamen effectum producit diuersum. Vera enim humilitas facit animam venire in cognitionem Diuinã bonitatis, etsi faciat animam esse contemptam. At humilitas fallã, inducit quidem contemptum quandam sui, sed nimium, ita vt non possit anima cogitare, quòd Deus de cetero velit illi misereri, & non adducit nisi innumerabile malum; & illam

illam habens anima nullo modo potest recordari Dei &c. & facit eam, desperare de Deo & de omnibus bonis eius: & cogitare quia quicquid Deus ei concessit & dedit, ad maiorem eius desperationem & damnationem permisi. Quæ Sancta Ista c. 19. fusè prosequitur, narrans quomodo hæc falsa humilitas (quam tentationi dæmonis adscribit, & ea se per duos circiter annos tormentatam ait) omnes suos defectus sibi ostenderit, & vt ab aliis quoque agnoscerentur, & à Deo punirentur, insigabat. Addit tamen etiam per hanc falsam humilitatem, seu tentationem dæmonis, animam purgari à superbiâ, & à dæmonibus, & in illâ acquiri veram humilitatem, non quidem per se, sed, vt in scholis loquimur, occasionaliter.

Sicut ergo in aliis virtutibus, excessus sunt fugiendi: ita & in exercitio humilitatis, ne deficiat in pusillanimitatem & desperationem, culpâ nostrâ, vel dæmonis tentatione. Nam virtus ipsa per se id non efficit: quia vt bene ait S. Augustinus 2. de lib. arb. c. 8. & 19. Et S. Thomas 1. 2. q. 55. a. 4. Virtus est bona qualitas mentis, quâ rectè viuatur, quâ nemo malè viuatur. Scilicet viuendo eius habitu, & illi non adiungendo suos actus, qui sæpè, vel à naturali passione inordinatè hominem mouentè ad opus prauum, vel à dæmonis immediatâ tentatione, vel à prauo habitu acquisito, oriuntur, & contrarij sunt virtutibus, per excessum, vel defectum. Quo sensu S. Antonius Abbas serm. de vanit. mundi dixit: Virtutem nobis contulit Deus, quâ possumus, quod equum est & rectum perficere, & nos per ipsam potius iniquitatem exercemus.

Ad hoc caput spectat cognitio, quam serui Dei habent de honore, qui eis defertur ob sanctitatis opinionem, quam apud alios habent, & inuiti patiuntur, sed Deus ita vult fieri. Quâ de re quadam vice S. Gertrudis sic allocuta est Dominum 1. 4. c. 35. inlinuat. diu. piet. Eia cur permittis Domine vt aliquis respiciat me, aut reueretur vt sanctam, cum tu Dominus omnium, in terris voluisti esse nonissimus virorum, & tibi sit summè laudabile quòd Electi tui despecti & vilipensi habeantur in hoc mundo, quia eò magis coequantur tibi in gloriâ, quo contemptibiliores estimantur in terrâ: Respondit Dominus: Verbum meum est per Prophetam: Iubilate Deo omnis terra. Et infra: Date gloriam laudi eius. Permittite ergo, vt nonnulli in Spiritu sublimis de te sentientes tibi dulciter afficiantur, neque benignius respiciant, vt illos per hoc sanctificem, & gratia mea coaptem, nec non mihi magis gratos efficiam. Ad quod illa: Domine, quid de me fiet, si illos per hoc sanctificas, per quod ego defectum contra ho? Respondit Dominus: Ego aureum ornatum tuum id est gratiam, quam in te posui, delektor fisco nitentig, colore vermiculare. Vnde per hoc verbum (fisco) intellexit signari, quòd cum homo aliqua sibi beneficia impensa recolat, se humano affectu acceptasse, & interim dolens humiliatur, per talem humilitatem tanto magis placet Deo, sicut niger color cui-

dentis aurum distinguit. Per hoc autem quod Dominus ait (ac nitenti colore) recognouit, quod gratitudo illa quâ quis acceptat beneficia tam à Deo, quàm ab hominibus propter Deum sibi impensa, magis habilitat animam ad qualibet dona Dei suscipienda & conseruanda. Quæ quidem etsi vera sint, tamen ex parte nostrâ humiliemus nos quàm possumus maxime, & contemptum nostri amemus, & bonis modis queramus. Insuper enim est & insanus, inquit S. Bernardus serm. de subiectione nostræ voluntatis ad Diuinam, quicumque in alius vite merito, nisi in solâ humilitate confidit. Apud Dominum, fratres, ius habere non possumus, quoniam in multis offendimus omnes: sed nec fallere eum; ipse enim nouit abscondita cordis, quanto magis opera manifesta: vtique, nec resistere viribus, quoniam omnipotens est. Quid ergo restat, nisi ad humilitatis remedia totâ mente confugere, & quicquid in alius minus habemus, de eâ supplere? Quod vt faciamus facilius suadet alio in loco serm. 1. de altitud. & bass. cordis: Eia semper magis attende, quæ alius habet, tu non habes: quòd hæc cogitatio in humilitate te custodiat, & à descensu reprobis elonget, magis autem & accendat desiderio proficiendi.

CAPVT SEPTIMUM.

De Secundo Gradu Humilitatis.

Quoad secundum gradum humilitatis, qui est in Confessione sacramentali sua peccata aperire, dubitari potest, quomodo sit actus & gradus humilitatis, eum sit actus penitentia, & necessariò adhibendus ab iis, qui suscipiunt sacramentum penitentia, in quo ad integritatem Confessionis Sacramentalis requiritur integra manifestatio omnium peccatorum mortalium, quorum quis meminit.

Sed dicendum est, vt constat ex Theologiâ, eundem actum virtutis posse pertinere ad diuersas virtutes, si fiat ob diuersa motiua propria cuiusque virtutis. Et ita manifestatio Sacramentalis peccati, ad placandum Deum, detestatione & confessione illius, & voluntate satisfaciendi, ac proposito emendationis facta, spectat ad virtutem penitentia, eiusdem verò manifestatio facta ex animo vilipensionis nostræ, & ex studio deprimendi nos ob Dei reuerentiam, & subiiciendi nos hæc ratione, & Deo, & Confessario, est actus humilitatis, ideoque à Sanctis frequentatus, etiam extra necessitatem Sacramentalis absolutionis.

Et ita S. Prosper li. 3. de vitâ contemplat. ca. 3. inter actus humilitatis id numerat: Superbi, inquit, vitia sua à se alienando, peruersitatem suæ voluntatis extusant; humiles verò si quæ peccata commiserint, voluntariè confitendo, semetipsos accusant.

Et S. Benedictus in suâ Regulâ cap. 7. quintum humilitatis gradum esse ait: Si omnes cogitationes malas cordis suo aduenientes, vel mala à se